צו מלחמת עמלק האָט געוואוסט אַז ער גייט ניט בכחו ועוצם ידו נאָר אין שליחות און מיטן כוח פון משה, בשליחות ובכח התורה — דעמאָלט איז מען מנצח למעלה מדרך הטבע.

יג. די מצוה פון זכירת עמלק איז דאָך יעדן טאָג. במילא איז דאָס אויבנדערמאָנטע אַ הוראה — אָנווייזונג — אויך אויף דער מלחמה מיטן עמלק הרוחני פון יעדן טאָג.

אויף עמלק'ן שטייט „אשר קרך", ער האָט אָפּגעקילט אידן פון זייער קאָך און התלהבות צו קבלת התורה.

בשעת אידן זיינען געשטאַנען אין דער גרעסטער התלהבות, אַזאַ התלהבות וואָס האָט גע'פועל'ט אפילו אויף די אומות העולם, ווי עס שטייט דער משל אין מדרש תנחומא פון אמבטי רותחת (אַ קאָכעדיקע וואַנע), אַלע האָבן געזען אַז דאָס איז אַ פלאַם פייער, דעמאָלט איז געקומען עמלק אויף אָפּקילן אידן פון דער התלהבות צו גיין מקבל זיין די תורה.

און בשעת עס געפינט זיך אַ זאַך וואָס קילט אָפּ פון תורה, האָבן מיר אויף דעם די אָנווייזונג ווי אויבן דערמאָנט: א) אַז מען דאַרף נוצן אַלערליי מיטלען, אויף מלחמה האַלטן מיט דעם, אַבי נאָר מקבל זיין די תורה. ב) מען דאַרף וויסן אַז מען טוט עס ניט בכחו ועוצם ידו (מיטן אייגענעם כוח און זעלבסט-קראַפט) נאָר בכחו של משה, בכוח התורה.

יד. אויפן פסוק וישמע יתרו, זאָגן רז"ל מה שמועה שמע ובא — מלחמת עמלק. די שמועה האָט דערלאַנגט אויך אין מדין. און דאָס וואָס יתרו האָט געזאָגט עתה ידעתי, איז געווען אַן הכנה צו מתן תורה, ווי עס שטייט אין זוהר.

אַזוי אויך איצטער, אַז מען וועט גיין מלחמה האַלטן מיט דעם עמלק הרוחני און בכחו של משה, וועט דאָס פועל'ן אומעטום אפילו אין מדין [9], און דאָס וועט זיין אַ הכנה צו גילוי וקבלת פנימיות התורה, וואָס עס וועט מגלה זיין משיח צדקנו בב"א.

(משיחת יו"ד שבט, תשט"ז)

ט"ו בשבט

טו. חמשה עשר בשבט איז ראש השנה לאילנות. כאָטש עס איז דאָ אַ פלוגתא אין דעם, און בית שמאי האַלטן אַז ראש השנה לאילנות איז באחד בשבט, איז דאָך אָבער, בית שמאי ובית הלל הלכה כב"ה, און נאָך מער, ב"ש במקום ב"ה אינה משנה [10].

טז. קען מען זאָגן דעם ביאור אין דעם:

מיר געפינען אין עטלעכע ערטער אין ש"ס, אַז בית שמאי האַלטן, אזלינן בתר כח ווי ער איז נאָך בהעלם, און בית הלל האַלטן, אזלינן בתר פועל וגילוי.

למשל:

א) חלות דבש [11] מאימתי מטמאות משום משקה ב"ש אומרים משיהרהר — כח והעלם. וב"ה אומרים משירסק — פועל וגילוי.

ב) נרות חנוכה, ב"ש אומרים [12] יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך, וב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך. טעמא דב"ש כנגד ימים הנכנסין

---

9) זע דרושי החלצו (אין לקוטי תורה פרשת מטות ובכ"מ).

10) ברכות לו, ב.

11) עוקצים פרק ג, משנה יא.

12) שבת כא, ב.

(העתידים לבוא) — כח והעלם. וטעמא דב״ה כנגד ימים היוצאין (שיצאו כבר) — פועל וגילוי.

— בית שמאי גייען אַלע מאָל נאָך דער זאַך ווי זי קען זיין, לויט די באַהאַלטענע כחות. און בית הלל, — לויט דער זאַך ווי זי איז, אַנט־פּלעקטערהייט —

(דער שרש הענין איז: בית שמאי שרשם מבחינת הגבורות ועבודתם בדרך העלאה — בחינת העלם. ובית הלל שרשם מבחינת החסדים ועבודתם בדרך המשכה — בחינת גילוי. הלל מלשון בהלו נרו, גילוי [13]).

יז. דער ענין פון ראש השנה לאילנות איז, אַז די ביימער הערן אויף יונק זיך זייער חיות פון די וואַסערן פון אַפּגעלאָפענעם יאָר, און עס הויבט זיך אָן ביי זיי אַ נייע יניקה [14].

דער זמן וואָס די וואַסערן פון נייעם יאָר הויבן אָן צו געבן יניקה, איז פיר חדשים נאָך דעם ווי זיי ווערן נידון.

בחג (סוכות) — ט״ו תשרי — נידונין על המים [15]) און אין פיר חדשים אַרום — ט״ו שבט — הויבן זיי אָן צו געבן יניקה די ביימער.

דאָס וואָס המים נידונים בחג, איז דאָס דער דין בפועל ובגילוי. אָבער בכח ובהעלם איז דאָס באחד בתשרי, וואָרום ראש השנה — אחד בתשרי — איז דאָך נידון כל העולם [16]), און אין דעם איז אויך נכלל מים. מער

ניט וואָס בפועל קומט דאָס אַרויס בט״ו בתשרי.

וויבאַלד אַז די יניקה פון די ביי־מער בגילוי פון די נייע וואַסערן קומט פיר חדשים נאָך זייער דין בגילוי, קומט אויס, אַז די נייע יניקה בהעלם איז באחד בשבט — פיר חדשים נאָכן דין המים בהעלם.

דערפאַר איז בית שמאי וואָס זיי גייען נאָכן כח בהעלם, האַלטן, אַז באחד בשבט ראש השנה לאילנות, ובית הלל דאזלי בתר פועל, האַלטן, אַז בט״ו בשבט ראש השנה לאילנות.

לויט דעם קומט אויס, אַז אויך בית שמאי זיינען מודה אַז דער פועל פון ראש השנה לאילנות איז בחמשה עשר בשבט.

יח. דער ענין פון ראש השנה לאילנות איז פאַראַן אויך אין דעם מענטשן, ווי עס שטייט כי האדם עץ השדה [17]).

דער ענין פון אילן איז וואָס ער איז עושה פירות — ער גיט פרוכטן — פון וועלכע עס וואַקסן אויס נאָכ־דעם נאָך אילנות עושי פירות.

אַזוי אויך דאַרף יעדער איד זיין אַ משפיע אויף זיין סביבה, אין שול, אין ישיבה און בכלל — אויף די אַלע אידן מיט וועלכע ער טרעפט זיך, דאַרף ער אויף זיי משפיע זיין, עס זאָלן צוקומען נאָך אידן.

די ברכה וואָס מען גיט אים איז, אַז זיינע נטיעות זאָלן זיין כמותו — ווי ער אַליין איז — ווי זיינע פנימיות. וואָס דאָס איז די בעסטע ברכה פאַר אַן אילן, ווי די רז״ל זאָגן, אילן אילן במה אברכך, שיהיו

---

13) לקוטי תורה שיר השירים מח, ג.
14) ירושלמי ראש השנה פ״א ה״ב.
15) ראש השנה טז, א.
16) דאָרט.
17) דברים כ, יט.

נטיעותיך כמותך[18]) (בוים, בוים, מיט וואס זאל איך דיר בענטשן, אז דיינע פלאנצונגען זאלן זיין ווי דו אליין).

און בשעת עס וועט זיין נטיעותיך כמותך, איז ווי די גמרא איז מסיים אין מסכת סנהדרין[19]), נאך דעם ווי ער רעכנט אויס כמה קצין, אז בשעת עס וועט זיין „ענפיכם תתנו ופריכם תשאו"[20]), אין לך קץ מגולה מזה. דאס איז דער אמת'ער סימן אז משיח קומט.

אז מען האלט זיך אן באילנא דחיי, כ"ק רבותינו הקדושים ותורת החסידות, און מען איז דאס משפיע אויך אויף א צווייטן אידן, ביז עס איז נטיעותיו כמותו, אז מען וועט קענען זאגן ראו גידולים שגידלתי, דאס איז א סימן אויף קירוב הקץ פון דער גאולה העתידה על ידי משיח צדקנו.

(משיחת ש"פ בשלח, ט"ו בשבט, תשט"ז)

פרשת יתרו

א. ביי מתן תורה שטייט, וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר. פרעגן מפרשים, וואס מיינט „לאמר"? אומעטום וואו עס שטייט „וידבר גו' לאמר" מיינט, אז מען זאל דאס איבערזאגן צו די אידן וואס האבן ניט געהערט בשעת מעשה, אבער ביי מתן תורה, וויבאלד אז אלע אידן זיינען דארט געווען, און אלע האבן געהערט, היינט וואס מיינט „לאמר"?

מען קען ניט זאגן, אז דאס איז צוליב די וויטערדיקע דורות, ווא־רום ביי מתן תורה זיינען דאך געווען אויך די נשמות פון שפעטערדיקע דורות[1]).

ענטפערט אויף דעם דער מעזרי־טשער מגיד נשמתו עדן, אז דער ענין פון מתן תורה איז: ממשיך זיין די עשרת הדברות פון תורה אין די עשרה מאמרות שבהם נברא העולם, ווי עס איז באוואוסט דער פירוש[2]) אויפן פסוק עשרה עשרה הכף בשקל הקודש, אז די עשרה מאמרות זיינען שקול און מכוון אנט־קעגן די עשרת הדברות. און דער־פאר שטייט וידבר גו' לאמר, ממשיך זיין דעם וידבר — די עשרת הדברות, אין לאמר — די עשרה **מאמרות.**

ב. דער ענין פון דעם אין עבודת השם איז:

אז דער אור התורה — עשרת הדברות, דארף לייכטן אויך אין די ענינים פון וועלט — עשרה מאמרות.

ניט ווי די וואס מיינען אז תורה איז א באזונדער זאך און וועלט איז א באזונדער זאך, זייענדיק אין דער סביבה פון תורה וועט ער זיין א תורה־איד און קומענדיק אין וועלט וועט ער זיך פירן לויט די הנחות

18) זע תענית ה, ב.

19) צח, א.

20) יחזקאל לו, ח.

1) שמות רבה כח, ו.

2) זהר חלק ג יא, ב.